

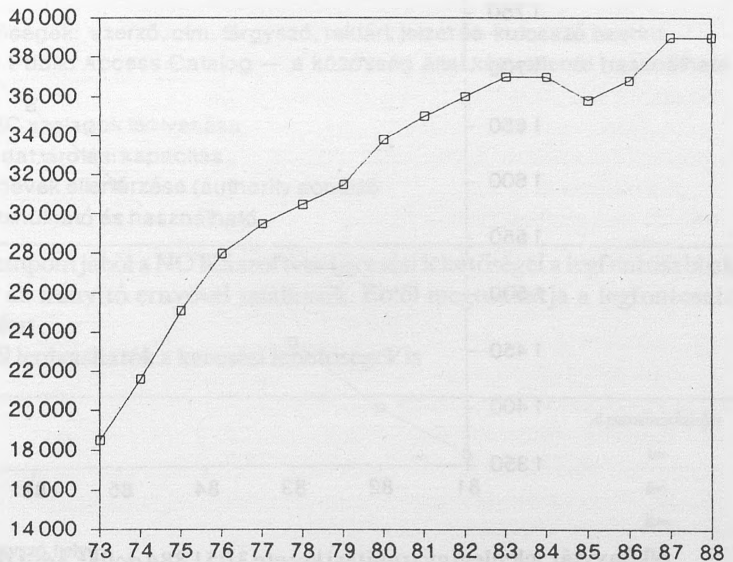
Egy automatizált könyvtár — A Texasi Állami Egyetem “Sterling C. Evans” Könyvtára

Gyeszly Suzanne, D.*

A Texasi Állami Egyetem (Texas A&M University) az Amerikai Egyesült Államok tíz legnagyobb egyeteme közé tartozik. Helyileg College Stationban van, ami Houston és Austin között fekszik és mindkét várostól 160-180 km távolságra van.

Az egyetemet 1876-ban alapították azzal a céllal, hogy a környék mezőgazdaságát és fellendülő iparát szakemberekkel lássa el. Neve is ezt fejezi ki: A&M (A — Agriculture és M — Mechanics). Az egyetemi hallgatók létszáma rohamosan növekedett az elmúlt években. Jelenleg 39 163 diák tanul College Stationban. (Lásd 1. ábra.)

1. ábra
A diákok száma Texas A&M egyetemén

* Suzanne D. Gyeszly, A&M University, Texas

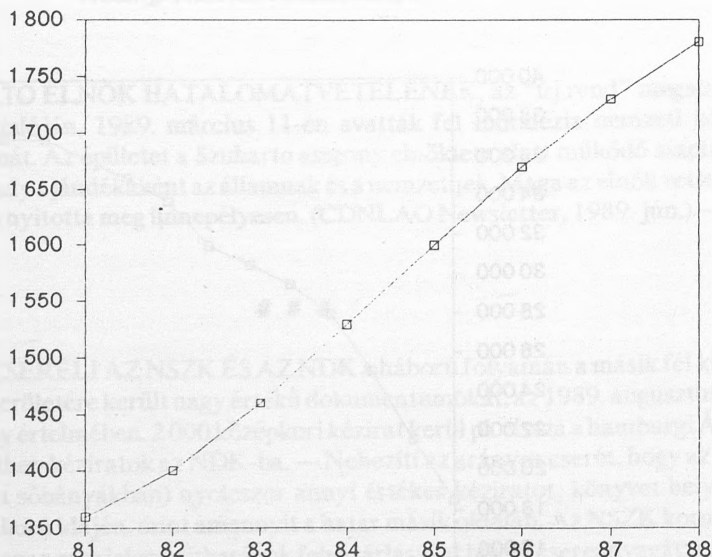
Az egyetemet az állam támogatja, de egyetemi tandíjat mindenkinek kell fizetnie. Tíz karán 2 388 tanár (professzor, docens, adjunktus, tanársegéd és vendégoktató) oktatja a diákokat, akiknek száma 39 163 volt az 1988/1989-es tanévben. A legtöbb diák (8 932) a mérnöki és a kereskedelmi karon (6 799), legkevesebb a földtani (666) és az orvosi (208) karon tanul.

Az egyetem könyvtára nevét egy idős, ma is élő texasi bankártól — Sterling C. Evans — kapta, aki rendszeresen támogatja pénzzel és alapítványokkal a könyvtárat. Székháza egy hat emeletes, modern épület, amit 1979-ben építettek.

A könyvtár állománya dinamikusan növekedett az elmúlt években. (Lásd 2. ábra.) Közel 1,8 millió kötetet tesz ki az állomány, s jórészt amerikai kiadványokat tartalmaz. Az idegen nyelvű könyvek többsége spanyol, francia vagy német (bár néhány magyar is van köztük). Szakfolyóiratok a világ minden részéről járnak. Jelenleg a könyvtár 14 089 folyóiratot fizet elő. Az állomány jórésze kölcsönözhető. Kivételt képeznek az archívumok, a különleges és régi anyagok, a szakfolyóiratok és a számítógépes programok.

2. ábra

A Sterling C. Evans Könyvtár állománya

A könyvtár jelenlegi gyarapítási kerete 3 051 884 dollár, amit folyóiraokra, könyvekre, mikrofilmekre, audiovizuális anyagokra, térképekre, archívumokra, számítógépes programokra és CD-ROM-okra költ. A keret túlnyomó részét (81%) a folyóiratok előfizetése köti le, de még így is az utóbbi években az előfizetett címek száma majdnem ezerrel csökkenteni kellett.

A könyvtár első számítógépes katalógusát az 1981/82 tanévben állították üzembe. A neve "ALIS/DataPhase II" volt (ALIS — Automated Library Information System). A számítógépet és programjait a DataPhase cég készítette. Ez egy integrált rendszer volt, amit katalógus — és kölcsönzési funkcióra lehetett használni. A könyveket és a folyóiratokat a szerző, cím vagy a raktári jelzet alapján lehetett megtalálni a számítógép ernyőjén. Az évek során a számítógépes technika rohamos fejlődésével az ALIS/DataPhase II rendszer elavult. Így az 1987/88 tanévben a "NOTIS" rendszert vezette be a könyvtár. (NOTIS — New Online Texas A&M Information System).

3. ábra

A NOTIS hardver és szoftver jellemzői

Hardver:

- nagy befogadóképesség
- megbízhatóság
- gyorsaság
- védelem a technika összeomlása ellen
- védelem az adatvesztés ellen
- könnyen javítható
- 98%-os működési idő
- helyileg kezelhető, módosítható

Szoftver:

- keresési lehetőségek: szerző, cím, tárgyszó, raktári, jelzet és kulcsszó szerint
- OPAC (Online Public Access Catalog — a közösség által közvetlenül használható katalógus)
- az OCLC/MARC szalagok leolvasása
- 1,5-1,8 millió adat tárolási kapacitás
- egységesített nevek ellenőrzése (authority control)
- könnyen megtanulható és használható

Az olvasó szempontjából a NOTIS szoftver keresési lehetőségei a legfontosabbak. A használó először az irányító ernyővel találkozik. Erről megtudhatja a legfontosabb használói tudnivalókat.

Az irányító ernyőről leolvashatók a keresési lehetőségek is

A keresés szempontjai

TITLE (cím)

AUTHOR (szerző)

KEYWORD (kulcsszó)

SUBJECT, LOCAL (tárgyszó, helyi)

SUBJECT, CHILDREN'S (tárgyszógyerek)

LIBRARY OF CONGRESS SUBJECT HEADINGS (a Kongresszusi Könyvtár tárgyszavai)

A parancs kódja

t=

a=

k=

st=

sc=

s=

4. ábra
Az irányító ernyő

NOTIS Texas A&M Library

NOTIS can be used to find Bibliographic Information, Locations and Call Numbers for materials held by the Sterling C. Evans Library. Circulation Information is available for titles located in the Evans Library. NOTIS does not include Government Documents. For information about Government publications, inquire at the Government Documents Desk on the second floor. NOTIS does not contain information about the holdings of the Medical Sciences Library. Please inquire at the Reference Desk for information about the Medical Sciences Library.

SEARCH options:

To search by TITLE:

AUTHOR:

KEYWORD OR SUBJECT:

SUBJECT, LOCAL TERM:

SUBJECT, CHILDREN;S:

LIBRARY OF CONGRESS SUBJECT HEADING:

COMMANDS

t=

a=

k=

st=

sc=

s=

USERS FAMILIAR WITH NOTIS MAY ENTER A SEARCH REQUEST ON ANY SCREEN. TO CORRECT A MISTAKE; type over the error or clear screen to start over.

TYPE news FOR LIBRARY-SYSTEM NEWS.

TYPE COMMAND AND PRESS ENTER ==>

Bármelyik feltétel a címen (t=) keresztül megtalálható. Ha a címet helytelenül adta be a kereső, a számítógép hiba (error) felirattal jelzi.

A szerző (a=) lehet személy vagy intézmény. Ha rossz nevet adott be az olvasó, ugyancsak a hiba felirat jelenik meg. (Lásd az 5. ábrát.)

A kulcsszó (k=) a leggyakrabban és legsikeresebben használt keresési lehetőség. Bármilyen nyelven beadható a kérés, sőt a szavak különböző kombinációit együttesen is lehet használni. A kulcsszavak alkalmasak a könyvkiadók szerinti, valamint az idegen nyelvű kiadások keresésére is. (Lásd az 6. és 7. ábrát.)

A tárgyszó (s=) szerinti keresésnél az olvasó kénytelen a Kongresszusi Könyvtár tárgyszavait használni. A témakör angolul és idegen nyelven is kereshető. (Lásd az 8. és 9. ábrát.)

Az LTAM ernyő, vagyis a bibliográfiai ernyő, kizárólag a könyvtár feljogosított dolgozói (bibliográfusok, katalogizálók stb.) számára hozzáférhető a saját jelszó segítségével. Ezen az ernyőn történik a bibliográfiai adatok megváltoztatása vagy törlése, ezért biztonsági okokból ehhez az olvasó nem férhet hozzá. (Lásd az 10. ábrát.)

Egy év tapasztalata alapján a következőkben foglalhatók össze a NOTIS számítógép rendszer főbb jellemzői:

1. integrált rendszer,
2. az alábbi munkafolyamatokat gépesítette:
  - kölcsönzés,
  - katalogizálás,
  - folyóirat-nyilvántartás

5. ábra

A szerző szerinti keresés

NOTIS SEARCH REQUEST: A=JOKAI
BIBLIOGRAPHIC RECORD — NO. 7 OF 11 ENTRIES FOUND

J:okai, M:or, 1825-1904.

A magyar nemzet története regényes rajzokban. [Sajto ala rendezte: Teglas Tivadar es Vegh Ferenc] Budapest, Akademiai Kiado, 1969.
2 v. Illus. 20 cm. (Jokai Mor osszes muvei)

SUBJECT HEADINGS (Library of Congress; use s=):
Hungary—History.

LOCATION: Stacks

CALL NUMBER: DB925 .J65

CHARGED to a user. Due: 07/14/89

LOCATION: Stacks

CALL NUMBER: DB925 .J65

CHARGED to a user. Due: 07/14/89

TYPE m FOR NEXT RECORD. TYPE i FOR INDEX.
TYPE r TO REVISE SEARCH, h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.
TYPE COMMAND AND PRESS ENTER==

NOTIS SEARCH REQUEST: A=MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA
AUTHOR/TITLE INDEX — 60 ENTRIES FOUND, 1 — 18 DISPLAYED

1 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA AGRONOMICA A

2 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA BIOCHIMICA ET BIOPHYSICA A

3 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA BIOECHIMICA ET BIOPHYSICA HUNGARICA A

4 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA BIOLOGICA A

5 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA ET STUDIA ACADEMIAE SCIENTIARUM H A

6 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA HISTORICA A

7 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA MATHEMATICA A

8 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA MATHEMATICA HUNGARICA A

9 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA OECONOMICA A

10 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA PHYTOPATHOLOGICA A

11 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA ZOOLOGICA A

12 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +ACTA ZOOLOGICA HUNGARICA A

13 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +DIMETA 82 DIFFUSION IN METALS AND ALLO °

14 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +DYNAMICAL ASTRONOMY PROCEDINGS OF THE °

15 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +EVOLUTION IN PLANTS œ

16 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +HUNGARICA ACTA MATHEMATICA A

17 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +KINETICS AND MECHANISM OF PLYREACTION –

18 AM:MAGYAR TUDOMANYS AKADEMIA +MECHANISMS OF HYDROCARBON REACTIONS A Å

TYPE m FOR MORE ENTRIES. TYPE LINE NO. FOR BIBLIOGRAPHIC RECORD WITH CALL NO.
TYPE g FOR GUIDE. TYPE r TO REVISE SEARCH, h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.
TYPE COMMAND AND PRESS ENTER==

- szerzeményezés,
  - könyvelés;
3. az egyetem számítógépes hálózatának nagy befogadóképességű központi IBM komputereit használja;
  4. a programokat a NOTIS cég rendszeresen fejleszti és módosítja a helyi igényeknek megfelelően;
  5. a hardver és a szoftver kapacitása fokozatosan növelhető;
  6. az OCLC-től kapott adatokat hozzáigazítja a helyi rendszerhez;
  7. használata könnyen megtanulható;
  8. 24 órán keresztül működik;
  9. képes a nagy bibliográfiai rendszerek (MEDLINE, CHEM-ABSTRACTS) adatainak átvételére és használatára;
  10. a NOTIS rendszer könyvtárainak (több mint száz, jórészt nagy egyetemi gyűjtemények bibliográfiai adatai kölcsönösen használhatók.

6. ábra

A kulcsszó szerinti keresés I.

NOTIS SEARCH REQUEST: K=AKADEMAI KIADO.260
 KEYWORD SEARCH INDEX — 228 ENTRIES FOUND, 1 — 18 DISPLAYED

1. AM:Agriculture in Pakistan *Rahman, Mushtaqur - < 1988
2. AM:Probabilistic solutions in geotechnics *Rethati, Laszlo - < 1988
3. AM:Revolution in Hungary and the dissolution *Siklos, Andras - < 1987
4. AM:Economy and society in sixteenth and seventeenth *Zimanyi, Vera < 1987
5. AM:Nonlinear active microwave circuits *Berceli, T. < 1987
6. AM:Active RC filter design *Herpy, Miklos < 1986
7. AM:Castle and society in medieval Hungary *Fugedi, Erik < 1986
8. AM:Mid-Tertiary stratigraphy and paleogeographic evo *Baldi, Tamas < 1986
9. AM:1956 counter-revolution in Hungary *Berecz, Janos < 1986
10. AM:Acta phytopathologica et entomologica Hungarica < Budapest
11. AM:Acta biochimica et biophysica Hungarica < Budapest
12. AM:Chronica Hungarorum *Thuroczy, Janos < 1985
13. AM:Cytochrome P-450 *Internationals Conference on Cytochrome P-450 < 1985
14. AM:Proceedings of the 4th Pannonian Symposium *Pannonian Symposium < 1985
15. AM:Analysis and desing of space frames by the conti *Kollar, Lajos < 1985
16. AM:Eocene ostracods from the Dorog Basin (northern T *Monostori, M < 1985
17. AM:Politics and public administration in Hungary < 1985
18. AM:The system of incomes and incentives in Hu *Falusne Szikra, Kat < 1985

7. ábra

A kulcsszó szerinti keresés II.

NOTIS SEARCH REQUEST: K=HUN.LNG.

KEYWORD SEARCH INDEX — 44 ENTRIES FOUND, 1 — 18 DISPLAYED

1. AM:Castle and society in medieval Hungary *Fugedi, Erik < 1986
2. AMA magyar filmművészet képeskönyve *Nemeskurty, Istvan < 1985
3. AM:Budapest atlasz *Kartografiai Vallalat < 1981
4. AM:Novekedesszabalyozok a kerteszetben < 19878
5. AM:Les civilisations du paleolithique moyen e *Gabori, Miklos < 1976
6. AM:Epitolpar < 1976
7. AM:Letharc es nemzetiseg *Nemeth, G. Bela < 1976
8. AM:Alkalmazott matematikai lapok < Budapest
9. AM:A Magyar Tudományos Akademia Filozofiai es Tortenettudományok O
10. AM:Magyarország tervezési-gazdasági korzetei *Hungary
11. AM:A magyar történettudomány és a szellemi tört *Vardy, Steven Bela
12. AM:scenographia Hungarica
13. AM:Tottfalusi Kis Miklos *Haiman, Gyorgy
14. AM:Abstracta botanica apest Hungary
15. AMA magyar nemzet története regényes rajzokban *Jokai, Mor ö
16. AM:Zurnalistika: zbornik Filozofickej fakulty *Univerzita Komenske
17. AM:Magyarország autoatlasza *Kartografiai Vallalat
18. AM:Magyarország regionalis atlaszai *Kartografiai Vallalat

TYPE m FOR MORE ENTRIES.
TYPE LINE NO. FOR BIBLIOGRAPHIC RECORD WITH CALL NO.
TYPE r TO REVISE SEARCH, h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.

TYPE COMMAND AND PRESS ENTER

NOTIS SEARCH REQUEST: K=HUN.LNG.

KEYWORD SEARCH INDEX — 44 ENTRIES FOUND, 19 — 36 DISPLAYED

19. AM:Corrides-kodex, hasonmas és kritikai szöve *Corrides-kodex
20. AMA könyvtáros gyakorlati szótara *Pipics, Zoltan 1964
21. AM:Magyar-orosz szótár *Hadrovics, Laszlo
22. AM:Riesz Frigyes összegyűjtött munkái *Riesz Frigyes
23. AM:Orosz-magyar szótár *Hadrovics, Laszlo
24. AM:Demografla
25. AM:Valóság *Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
26. AM:A magyar irodalom története *Alszeghy, Zsolt
27. AM:Magyar-angol muszaki szótár
28. AM:Aquincum *Szilagyi, Janos
29. AM:Hungarian prose and verse *Cushing, G. F
30. AM:Involut *Radvanyi, Bela
31. AM:A Magyar Tudományos Akademia Matematikai e *Magyar Tudományos A
32. AM:Publicationes mathematicae *Debrecen, Hungary

33. AM:Az Arpad-házi királyok okleveleinek kritik *Szentpetery, Imre
34. AM:Acta scientiarum mathematicarum Szeged
35. AM:Fontes rerum hungaricum
36. AM:Irodalomtörténet

TYPE m FOR MORE ENTRIES. TYPE LINE NO. FOR BIBLIOGRAPHIC RECORD WITH CALL NO.
TYPE r TO REVISE SEARCH, h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.
TYPE COMMAND AND APRESS ENTER==

NOTIS SEARCH REQUEST: K=HUN.LNG.

KEYWORD SEARCH INDEX — 44 ENTRIES FOUND, 37 — 44 DISPLAYED

37. AM:Idojaras apest
38. Am:Irodalomtörténeti közlemények < Budapest

8. ábra
A tárgyszó szerinti keresés I.

NOTIS SEARCH REQUEST: S=HUNGARY
SUBJECT HEADING GUIDE — 127 HEADINGS FOUND, 1 — 18 DISPLAYED
1 HUNGARY
2 — ANTIQUITIES
3 — ANTIQUITIES ROMAN
4 — ARMED FORCES
5 — ARMED FORCES — HANDBOOKS MANUALS ETC
6 — BIBLIOGRAPHY
7 — BIOGRAPHY
8 — BOUNDARIES
9 — BOUNDARIES — CZESHOSLOVAKIA
10 — CHURCH HISTORY
11 — CHURCH HISTORY — SOURCES
12 — CIVILIZATION
13 — CIVILIZATION — PERIODICALS
14 — COMMERCE
15 — COMMERCIALS POLICY
16 — CONSTITUTIONALS HISTORY
17 — DESCRIPTION AND TRAVEL
18 — DESCRIPTION AND TRAVEL — GUIDE-BOOKS

TYPE m FOR MORE SUBJECT HEADINGS. TYPE LINE NO. FOR TITLES UNDER A HEADING.

TYPE r TO REVISE SEARCH, h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.

TYPE COMMAND AND PRESS ENTER==

NOTIS SEARCH REQUEST: S=HUNGARY
SUBJECT HEADING GUIDE — 127 HEADINGS FOUND, 19 — 35 DISPLAYED
HUNGARY

19 — DESCRIPTION AND TRAVEL - 1945-
20 — DESCRIPTION AND TRAVEL - 1945- -GUIDE-BOOKS
21 — DESCRIPTION AND TRAVEL - 1945- -VIEWS
22 — DESCRIPTION AND TRAVEL - 1981-
23 — ECONOMIC CONDITIONS
24 — ECONOMIC CONDITIONS -MAPS
25 — ECONOMIC CONDITIONS - 19TH CENTURY
26 — ECONOMIC CONDITIONS - 1918-1945
27 — ECONOMIC CONDITIONS - 1945-
28 — ECONOMIC CONDITIONS - 1945- -PERIODICALS
29 — ECONOMIC CONDITIONS - 1968
30 — ECONOMIC CONDITIONS - 1968 - -BIBLIOGRAPHY
31 — ECONOMIC CONDITIONS - 1968 - -CONGRESSES
32 — ECONOMIC POLICY
33 — ECONOMIC POLICY - 1945-
34 — ECONOMIC POLICY - 1945- -PERIODICALS
35 — ECONOMIC POLICY - 1968-

TYPE m FOR MORE SUBJECT HEADINGS. TYPE LINE NO. FOR TITLES UNDER A HEADING.

TYPE r TO REVISE SEARCH h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.

TYPE COMMAND AND PRESS ENTER==

9. ábra

A tárgyszó szerinti keresés II.

```

NOTIS SEARCH REQUEST: S=MAGYAR
SUBJECT HEADING GUIDE —— 11 HEADINGS FOUND, 1 — 11 DISPLAYED
1 MAGYAR AMERIKAI OLAJIPARI RESZVENYTARSASAG
2 MAGYAR KOMMUNISTA PART
3 ——HISTORY
MAGYAR NEMZETI MUZEUM
6 ——CATALOGS
7 ——HISTORY
8 MAGYAR TARSASAG CLEVELAND OHIO
MAGYAR TUDOMANYOS AKADEMIA
9 ——HISTORY -SOURCES
10 MAGYARS
11 ——RELIGION
TYPE LINE NO. FOR TITLES UNDER A HEADING.
TYPE r TO REVISE SEARCH, h FOR HELP, e FOR INTRO TO NOTIS.
TYPE COMMAND AND PRESS ENTER==

```

10. ábra

A katalógus emelő

```

LTAM
THE NOTIS BASIC COMMAND FORMAT IS: L Txx command parameter-1 parameter-2
WHERE xx IS A PROCESSING UNIT CODE.
The FIND command may be used to find an display a record; parameter-1 is the type of search; and
parameter-2 is the search argument. Valid search types are:

```

A	author	Cs	call number
T	title	Nx	standard number
ID	bibliographic record number	Sx	subject heading
OD	order Number		(refer to user documentation for
AR	authority record number		information on Cx, Nx, and Px)
NA	authority name		
IT	item ID		

Following an index display
Enter a line number to display a selected record.
NEXT and PREV may be used to increment and decrement the line number.

BIBL AUTH HLDG ITEM may be used to identify a specific type of display and may be used either with a line number or record number.

A katalógus módosítási lehetőségei:

A= author (szerző)

T= title (cím)

ID= bibliographic record number (a bibliográfiai leírás száma)

OD= order number (megrendelési szám)

AR= authority record number (az egységesített névfájlban szereplő felvétel száma)

NA= authority name (egységesített név)

IT= item ID (tételszám)

CX= call number (raktári jelzet)

NX= standard number (ISBN)

SX= subject heading (tárgyszó)

Irodalom

1. *Bustion, Marifran* — Gyeszly, Suzanna D.: "dBASE III+ as a Serials Management Tool." *Technical Services Quarterly*. 1989. 7. vol. 4 no. 12-15. p.
2. *Corbin, John*: "The Education of Librarians in an Age of Information Technology." = *Journal of Library Administration*, 1988. 9. vol. 4 no. 69-76. p.
3. Gyeszly Suzanne D. — *Harer, John*: "Transition from ALIS to NOTIS: *Technical Services Quarterly*, 1990.
4. *Horny, Karen L.*: "Fifteen Years of Automation: Evolution of Technical Services Staffing." = *Library Resources and Technical Services*, 1987. 31. vol. 1 no. 69-76. p.
5. *Martin, Susan K.*: *The Role of the System Librarian.* = *Journal of Library Administration*. 1988. 9. vol. 4 no., 35-55. p.